

	ΑΠΟ 22/04/2019 ΕΩΣ 04/05/2019
	2^η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΤΑΞΗ: Β΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ημερομηνία: Δευτέρα 22 Απριλίου 2019
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

Ο Σεπτέμβριος δεν βγήκε από τα καθιερωμένα του. Τα παιδιά επιστρέφουν στα θρανία. Τι σημαίνει όμως αυτή η επιστροφή για τα παιδιά; Για ορισμένα είναι ευχάριστη, για άλλα αδιάφορη, απλή υποχρέωση ή και **καταναγκασμός**. Υπάρχουν όμως κι εκείνα για τα οποία είναι επιστροφή στον τρόπο. Έναν τρόπο που δεν έχει να κάνει με το κακό - πιθανόν- εκπαιδευτικό σύστημα ή με τους δασκάλους/καθηγητές, αλλά με κάποιον ή κάποιους από τους συμμαθητές.

Γιατί στα σχολεία επιστρέφουν και οι νταήδες, οι ψευτοπαλικαράδες. Είναι εκείνα τα παιδιά που στοχοποιούν τους αδύναμους συμμαθητές τους και τους ενοχλούν συστηματικά, τους κοροϊδεύουν, τους πειράζουν, τους βρίζουν και γενικώς τους υποτιμούν.

Ο εκφοβισμός, ο ψευτοπαλικαρισμός, στα σχολεία αποτελεί **δεδομένο** και δεν πρόκειται για νέο φαινόμενο. Ο προκλητικός και αυθάδης μαθητής, ο μάγκας, ποτέ δεν έλειψε από τις σχολικές τάξεις. Και η συνάντησή μαζί του, που είναι αναπόφευκτη, μπορεί να είναι ... αναίμακτη, ενδέχεται όμως να είναι και καθοριστική. Μπορεί, δηλαδή, να δημιουργήσει στο παιδί-θύμα ψυχολογικά τραύματα που είναι δύσκολο να **επουλωθούν** και που υπάρχει περίπτωση να το συνοδεύουν σε όλη του τη ζωή. Το bullying χαρακτηρίζεται από τέσσερις ενέργειες:

Αρχικά, το πείραγμα, η λεκτική βία. Είναι η πιο επικίνδυνη και μακράς διάρκειας μορφή εκφοβισμού. Στο στόχαστρο μπαίνει η εμφάνιση, η σεξουαλικότητα, η κοινωνική θέση και ό,τι τέλος πάντως μπορεί να θεωρηθεί από τον νταή «κουσούρι». Οι προσβλητικές λέξεις εκτοξεύονται σαν μαχαίρια, που δημιουργούν πληγές χωρίς να φαίνονται. Και γι' αυτό, επειδή δεν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία, το πείραγμα είναι η προσφιλής μέθοδος

	ΑΠΟ 22/04/2019 ΕΩΣ 04/05/2019
	2^η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

των μικρών νταήδων. Και δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η επανάληψη ενός μειωτικού χαρακτηρισμού μπορεί να φτάσει μέχρι και στην αποδοχή του.

Έπειτα, η σωματική βία. Ο ψευτοπαλικαράς αισθάνεται ρωμαλέος, δυνατός, κυρίαρχος, και με την πρώτη ευκαιρία επιδεικνύει αυτά τα «χαρίσματα». Ο αδύναμος συμμαθητής είναι ο καλύτερος σάκος για τις βίαιες φιγούρες του. Τα χτυπήματά του σε πολλές περιπτώσεις συνοδεύονται και από αφαίρεση διά της βίας αντικειμένων που ανήκουν στο θύμα.

Ο αποκλεισμός. Ο «δυνατός» αποσπά με τα καμώματά του τον θαυμασμό των συμμαθητών του. Ή δημιουργεί την αίσθηση ότι αν δεν είσαι απέναντί του, είσαι ο ... τυχερός. Τέτοιες ομάδες είναι που βάζουν στη γωνία το θύμα. Το απαξιώνουν και το περιθωριοποιούν. Του «απαγορεύουν» τη συμμετοχή. Το κάνουν να αισθάνεται κατώτερο. Πόσο θλιβερή είναι η εικόνα της μοναξιάς του μικρού μαθητή που δεν έχει με ποιον να παίζει στα διαλείμματα!

Τέλος, το κυνήγι. Αυτή η μορφή εκφοβισμού βασίζεται στον τρόπο του ... αδύναμου και συνήθως γίνεται έξω, στο δρόμο. Το παιδί φοβάται μήπως συναντηθεί με τον «νταή», γιατί τότε αυτός, μόνος ή με την ομάδα του, θα το πάρουν στο κατόπι. Αυτό το κυνηγητό περιλαμβάνει και τις δύο πρώτες ενέργειες: πείραγμα και σωματική βία.

Το bullying αφορά και τα δύο φύλα, γενικώς όμως τα κορίτσια προτιμούν την πρώτη ενέργεια - το πείραγμα. Οδυνηρές είναι οι συνέπειές του:

Η συνεχής λεκτική ή σωματική επίθεση επηρεάζει **αναμφίβολα** την προσωπικότητα του παιδιού. Μπορεί να παρατηρηθούν δυσκολίες στον ύπνο και εφιάλτες, απώλεια όρεξης ή, το αντίθετο, υπερκατανάλωση τροφής. Μειώνονται μέχρις εξαφανίσεως η αυτοεκτίμηση και ο αυτοσεβασμός. Το παιδί αρχίζει να αποδέχεται τους διάφορους μειωτικούς χαρακτηρισμούς, να νιώθει κατώτερο και οδηγείται σε παραίτηση και μελαγχολία. Κλείνεται στον εαυτό του.

Οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να επαγρυπνούν. Η παρατηρητικότητά τους είναι απαραίτητη και η σωστή υποστήριξή τους καθοριστική. Όσο πιο νωρίς αντιληφθούν ότι το παιδί τους έχει πέσει θύμα του εκφοβισμού (bullying), τόσο πιο ανώδυνο θα γίνει. Το

	ΑΠΟ 22/04/2019 ΕΩΣ 04/05/2019
	2^η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

παιδί πρέπει να μάθει πώς να αντιμετωπίζει αυτές τις καταστάσεις. Άλλωστε «δύσκολους» και θρασείς ανθρώπους θα συναντήσει κι αργότερα στη ζωή του. Πρέπει λοιπόν να μπορεί να προστατεύει τον εαυτό του. Να μάθει ότι το χειρότερο είναι να γυρίζει την πλάτη του και να απομακρύνεται, διότι τότε ο μικρός νταής θα εκλάβει αυτή την **υποχώρηση** ως σημάδι αδυναμίας και θα πιστέψει ότι έχει βρει τον μόνιμο και εύκολο στόχο του.

Πάντως, τους τρόπους αντιμετώπισης θα τους βρει το παιδί με τη βοήθεια των γονιών του και των καθηγητών του, αρκεί αυτοί να το ακούνε. Να του αφιερώνουν χρόνο, χρόνο ουσιαστικό και ποιοτικό. Δεν έχει σημασία αν αυτός είναι λίγος, πρέπει όμως να είναι περιεκτικός και αφιερωμένος αποκλειστικά στο παιδί. Να μην αφήνουν να περνούν απαρατήρητες φράσεις όπως «με πειράζει συνεχώς, ενώ εγώ δεν του έχω κάνει τίποτα», «δεν θέλω να πάω στο σχολείο, δεν περνάω καλά». Να μην υποτιμούν λόγω μεγέθους τον μικρό ψευτοπαλικαρά, αφού έχει το ίδιο ύψος με το παιδί τους. *Και ο δικός του ο μικρόκοσμος δεν είναι τόσο αθώος όσο θέλουμε να πιστεύουμε. Είναι η δική μας κοινωνία σε μικρογραφία. Αυτή την κοινωνία, με τις συνήθειες, τις αντιλήψεις και τις προκαταλήψεις της, μεταφέρουν τα παιδιά στο σχολείο.*

Αν η αντιμετώπιση του εκφοβισμού (bullying) δεν έχει αποτελέσματα και αν οι επιπτώσεις του πάνω στο παιδί αρχίσουν να γίνονται σοβαρές, τότε είναι αναγκαία η βοήθεια ενός ειδικού επιστήμονα, ο οποίος εξάλλου θα φανεί εξαιρετικά χρήσιμος και στους γονείς του μικρού νταή.

JOSE LOUWES Ψυχολόγος, σχολική σύμβουλος

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να αποδοθεί η περίληψη του κειμένου σε 100 -120 λέξεις.

Μονάδες 25

B1 «Η συνεχής λεκτική ... στον εαυτό του»: να βρείτε τα δομικά μέρη και τον τρόπο ανάπτυξης της παραπάνω παραγράφου. Η απάντησή σας να αιτιολογηθεί.

Μονάδες 5

	ΑΠΟ 22/04/2019 ΕΩΣ 04/05/2019
	2^η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

B2. Στο απόσπασμα που ακολουθεί να αναγνωρίσετε τη σύνταξη, να αιτιολογήσετε την επιλογή της συντάκτριας και να μετατρέψτε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική ή το αντίστροφο.

α) Τα χτυπήματά του σε πολλές περιπτώσεις συνοδεύονται και από αφαίρεση διά της βίας αντικειμένων που ανήκουν στο θύμα.

Μονάδες 10

B3. α) Να γράψετε από ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: **καταναγκασμός, δεδομένο, επουλωθούν, αναμφίβολα, υποχώρηση.**

β) Να γράψετε από ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: προσφιλής, χαρίσματα, παραίτηση, ανώδυνο, περιεκτικός.

Μονάδες 10

Γ. Με αφορμή μια συζήτηση που διεξήχθη στην τάξη σας για το θέμα της ενδοσχολικής βίας, αποφασίζετε να αναρτήσετε στην ιστοσελίδα του σχολείου σας ένα άρθρο (450 λέξεων), στο οποίο θα αναφέρεστε στους προβληματισμούς σας σχετικά με τους λόγους που γεννούν την ενδοσχολική βία (εκφοβισμός, bullying) καθώς και τους τρόπους αντιμετώπισης του φαινομένου που θα προτείνατε.

Μονάδες 50

	ΑΠΟ 22/04/2019 ΕΩΣ 04/05/2019
	2^η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΤΑΞΗ: Β΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ημερομηνία: Δευτέρα 22 Απριλίου 2019
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Η συγγραφέας πραγματεύεται το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού και τις επιπτώσεις του. Αφορμάται από την επάνοδο των μαθητών στο σχολείο και το φόβο που αυτή γεννά σε ορισμένους από αυτούς. Ως αίτιο του φόβου καταγράφεται η συμπεριφορά μερίδας μαθητών που «παρενοχλούν» τους συμμαθητές τους, ενώ εξηγείται πως ο εκφοβισμός (bullying) δεν είναι πρωτοφύες κοινωνικό φαινόμενο. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται αναλυτικά οι μορφές που αυτό μπορεί να λάβει, λεκτική ή σωματική βία, αποκλεισμός, κυνήγι. Κοινή συνιστώσα των παραπάνω ενεργειών η προσβολή, η βία, η επίδειξη δύναμης. Τέτοιου είδους συμπεριφορά μπορεί να έχει, όπως επισημαίνεται, δυσμενείς επιπτώσεις στην προσωπικότητα του παιδιού. Γι' αυτό, κρίνεται καθοριστική η επαγρύπνηση γονέων και εκπαιδευτικών και η έγκαιρη παρέμβασή τους. Κλείνοντας, η συγγραφέας τονίζει πως στο ρόλο των γονέων μπορεί να λειτουργήσει αντισταθμιστικά ένας ειδικός επιστήμονας.

B1.

Θεματική περίοδος: «Η συνεχής ... του παιδιού». Εισάγει το θέμα της παραγράφου, την επίδραση της βίας στην προσωπικότητα του παιδιού.

Λεπτομέρειες: «Μπορεί να ... στον εαυτό του». Αναπτύσσεται το θέμα και παρουσιάζονται αναλυτικά οι επιπτώσεις της λεκτικής και σωματικής επίθεσης.

Κατακλείδα: Δεν υπάρχει.

	ΑΠΟ 22/04/2019 ΕΩΣ 04/05/2019
	2^η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Η παράγραφος αναπτύσσεται με αίτιο-αποτέλεσμα. Στη θεματική περίοδο επισημαίνεται το αίτιο «η συνεχής λεκτική ή σωματική επίθεση» η οποία μπορεί να επηρεάσει την προσωπικότητα του παιδιού. Στις λεπτομέρειες καταγράφονται τα αποτελέσματα της παραπάνω συμπεριφοράς.

B2. Η σύνταξη της περιόδου είναι παθητική.

Μετατροπή: Η αφαίρεση διά της βίας αντικειμένων που ανήκουν στο θύμα συνοδεύει τα χτυπήματά του σε πολλές περιπτώσεις.

Η παθητική σύνταξη επιλέγεται από τη συγγραφέα ώστε να δώσει έμφαση στην πράξη.

B3.α)

καταναγκασμός: υποχρέωση

δεδομένο: γνωστό

επουλωθούν: γιατρευθούν

αναμφίβολα: αδιαμφισβήτητα

υποχώρηση: παραίτηση

B3.β)

προσφιλής: απεχθής

χαρίσματα: ελαττώματα

παραίτηση: εγρήγορση

ανώδυνο: επώδυνο

περιεκτικός: φτωχός

	ΑΠΟ 22/04/2019 ΕΩΣ 04/05/2019
	2^η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Γ.

ΜΙΑΑ – ΜΗ ΦΟΒΑΣΑΙ

Αγαπητοί μου συμμαθητές, όλοι έχουμε δει το τηλεοπτικό σποτάκι μ' αυτό το σύνθημα. Το ερώτημα βέβαια είναι αν μας έχει προβληματίσει αρκετά, αν μπορούμε να καταλάβουμε το πρόβλημα της ενδοσχολικής βίας στις πραγματικές του διαστάσεις. Οι στατιστικές λένε ότι ένας στους τρεις έφηβους έχει υποστεί μια τουλάχιστον μορφή βίας στη σχολική του ζωή. Και σίγουρα, αν ψάξουμε στη μνήμη μας, όλοι θα θυμηθούμε τέτοια γεγονότα με θύματα και θύτες συμμαθητές μας, αν όχι εμάς τους ίδιους. Αφορμή για τις σκέψεις αυτές στάθηκε το πρόσφατο γεγονός με το μαθητή που τραυμάτισε θανάσιμα συμμαθητές του εκδικούμενος τη βία και τον αποκλεισμό που ο ίδιος είχε βιώσει. Ο φαύλος κύκλος της βίας γιγαντώνεται στα σχολεία μας και οφείλουμε όλοι με προσοχή και ευαισθησία να προβληματιστούμε για τους λόγους που γεννούν και αναπαράγουν το πρόβλημα.

ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ 1: ΑΙΤΙΑ ΠΡΟΚΛΗΣΗΣ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

- Η εκπλήρωση της αποστολής της οικογένειας προκειμένου να επιτευχθεί η κοινωνική συγκρότηση και αρμονία θεωρείται δεδομένη και αναγκαία. Ωστόσο, τα σημερινά δεδομένα καταδεικνύουν την σημαντική έλλειψη ουσιαστικής επικοινωνίας αλλά και τον ανεπαρκή έλεγχο από τους γονείς προς τους νέους, με επακόλουθο τη συμμετοχή των ανηλίκων σε παραβατικές ομάδες. Παράλληλα, επικρατεί και η διαμετρικά αντίθετη τάση του υπερπροστατευτισμού, η οποία προκαλεί στον νέο αισθήματα ανασφάλειας και φόβου αναφορικά με την ατομική ανάληψη πρωτοβουλιών ή την αδυναμία απόρριψης κάθε εκφοβιστικής τακτικής εναντίον του. Σε κάθε περίπτωση, το αποτέλεσμα είναι η σταδιακή συρρίκνωση της εικόνας εκτίμησης του εαυτού του, δεδομένο που ευνοεί την εντεινόμενη σχολική βία απέναντι σε αντίστοιχες ευάλωτες προσωπικότητες.
- Το κυρίαρχο εκπαιδευτικό σύστημα με την στείρα και άκριτη αποστήθιση της διδακτέας ύλης οδηγεί στην τυποποίηση της γνώσης και στην αδυναμία να αναπτύξει ο μαθητής μία

	ΑΠΟ 22/04/2019 ΕΩΣ 04/05/2019
	2^η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

προσωπική σχέση με αυτή και μέσω αυτής με τους συμμαθητές του. Ο διάλογος, ως βάση των δημοκρατικών κοινωνιών, δεν προάγεται και ευνοείται κατάλληλα, ως το απαραίτητο μέτρο ανάπτυξης επιχειρηματολογίας και επίλυσης διαφορών. Επιπρόσθετα, οι εκπαιδευτικοί, δεν ανιχνεύουν και αξιολογούν ορθά εκείνες τις περιπτώσεις των μαθητών, οι οποίες παρουσιάζουν συμπτώματα παθογενών συμπεριφορών, προκειμένου να επικεντρώσουν σε αυτές και να πραγματοποιηθεί η έννοια της πρόληψης για περαιτέρω αντίστοιχες. Άλλωστε, δεν αποτελεί ο εκπαιδευτικός, σημαντικό και κύριο παιδαγωγικό πρότυπο το οποίο απαιτείται να αποτρέπει κάθε απόπειρα βίαιης εκδήλωσης στο πλαίσιο του σχολείου;

- Η ανεργία και η φτώχεια, δεν πλήττει αποκλειστικά τη βιωσιμότητα των οικογενειών, αλλά και τη ψυχική σύνθεση του νέου. Η ανατροφή του παιδιού σε ένα οικογενειακό περιβάλλον, στο οποίο κυριαρχεί η απογοήτευση, καθώς και η αδυναμία προσέγγισης στοιχειωδών αγαθών και αναγκών, οδηγεί στην ένταξη του νέου σε περιθωριακές ομάδες και στην μετέπειτα εκδήλωση ακραίων αντιδράσεων ως τρόπου διαφυγής. Αξίζει να επισημανθεί στο σημείο αυτό, ότι οι σύγχρονες κοινωνίες, οι οποίες προάγουν τον υπερκαταναλωτισμό, οδηγούν στη σύνθεση και στην επιδίωξη της ικανοποίησης πλασματικών αναγκών. Με αυτόν τον τρόπο, επιχειρείται από νέους, και μέσω της εκδήλωσης παραβατικών συμπεριφορών, η κάλυψη αυτών των αναγκών, διότι αφενός αδυνατούν να τις εκπληρώσουν οικονομικά και αφετέρου υποκύπτουν στον πειρασμό της υλιστικής επίδειξης σε συνομηλίκους τους. Δημιουργείται, έτσι, ένας φαύλος κύκλος μεταξύ των ανηλίκων, ο οποίος εξυπηρετεί το κυνήγι απόκτησης υλικών αγαθών, ακόμα κι αν χρειαστεί η άσκηση βίας.

- Παρατηρείται η έξαρση αντιλήψεων και συμπεριφορών, που απορρίπτουν την διαφορετικότητα και δημιουργούνται ομάδες με αποκλειστικά κοινά χαρακτηριστικά. Με αυτόν τον τρόπο, εντείνονται τα στοιχεία της μισαλλοδοξίας και των κάθε είδους διακρίσεων – εθνικών, φυλετικών, θρησκευτικών – καθώς επικρατούν οι απρόσωπες σχέσεις γειτονίας και το έλλειμμα φυσικού και κοινωνικού ζωτικού χώρου. Συνεπακόλουθα, προκύπτει ένα πρόσφορο έδαφος εκδήλωσης στοιχείων εσωστρέφειας και

	ΑΠΟ 22/04/2019 ΕΩΣ 04/05/2019
	2^η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

απομάκρυνσης από θεμελιώδη συστατικά στοιχεία κοινωνικοποίησης και ομαλής ένταξης σε υγιή κοινωνικά σύνολα. Έτσι, ο νέος αδυνατεί να μετουσιώσει συνειδητά την έννοια του αλλότριου, αντιδρώντας με λεκτική ή σωματική βία, και αποδέχεται αποκλειστικά καθετί όμοιο ως προς αυτόν.

- Οι νέες τεχνολογίες αποτελούν έναν υποτιμημένο και συχνά αόρατο εχθρό, όταν δεν χρησιμοποιούνται ορθολογικά από τον ίδιο τον άνθρωπο, προκειμένου να εξυπηρετηθεί και παρατηρείται η αλλοτρίωση και παθητικοποίηση του νέου, λόγω των ηλεκτρονικών υπολογιστών και παιχνιδιών, καθώς και της τηλεόρασης. Με αυτόν τον τρόπο και μέσω αυτών συχνά ηρωποιείται η βία και προάγονται ευρύτερα φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας, ως πρότυπα και ταυτόχρονης ρεαλιστικής μεταφοράς τους στον κοινωνικό στίβο. Πρόκειται, λοιπόν, για την κακώς εννοούμενη μίμηση, η οποία διαστρεβλώνει την προσωπικότητα του νέου και αυτή, μεταμορφώνεται σε μία οντότητα, η οποία «παίρνει το νόμο» στα χέρια της. Παράλληλα, το cyberbullying, που παραπέμπει στην ηλεκτρονική βία μέσω του διαδικτύου, αποτελεί μία νέα μέθοδο, είτε εκφοβισμού, είτε εκβιασμού, εφόσον μάλιστα ευνοείται από το καθεστώς της ανωνυμίας. Άλλωστε, η πρόσβαση σε ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα καθίσταται εύκολη και χρησιμοποιούνται συχνά για την εξαπόλυση απειλών.

- Αναπτύσσονται σταδιακά στο σχολείο, ως μικρογραφία των σύγχρονων κοινωνιών, το ανταγωνιστικό πνεύμα και η καθιέρωση των προτύπων καταξίωσης του ισχυρού και του δυνατού. Επιχειρείται η προσωπική ανάδειξη στο σχολικό περιβάλλον, όχι σε επίπεδο πνευματικό, αλλά με τη μορφή της ισχύος και της επιβολής της προσωπικής γνώμης με κάθε κόστος. Όταν επικρατεί όμως, η αντίθετη, τότε επιχειρείται η περιθωριοποίησή αυτού που την υπερασπίζεται. Με αυτόν τον τρόπο, γαλουχούνται χαρακτήρες, οι οποίοι μεταφέρουν αντίστοιχες νοοτροπίες σε κοινωνικό πλαίσιο, και δεν προάγεται η κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη, αλλά αντιθέτως, κυριαρχεί ο νόμος του ισχυρού και η υπακοή του αδυνάμου. Το φαινόμενο αυτό, πηγάζει από το σχολικό περιβάλλον, στο οποίο ο ανίσχυρος, δέχεται αδιαμαρτύρητα τις επιθυμίες του δυνατότερου, καθώς αδυνατεί να υποστηρίξει την άποψή του, φοβούμενος την άσκηση εις βάρος του, κάθε μορφής βίας.

	ΑΠΟ 22/04/2019 ΕΩΣ 04/05/2019
	2^η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

• Η στέρηση σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης σε οικογενειακό και εκπαιδευτικό επίπεδο, αποτελεί μοχλός απομάκρυνσης του νέου από τη συγκρότηση του προτύπου της οικογένειας. Σημείο αναφοράς, αποτελεί η ανάγκη του νέου να επιβληθεί ως προσωπικότητα με κάθε τρόπο, προκειμένου να αποτελέσει, αφενός το επίκεντρο της προσοχής στο αντίθετο φύλο, και αφετέρου πρότυπο θαυμασμού από το ομοειδές, ως επιβράβευση της ...νικηφόρας σταυροφορίας που εξαπέλυσε απέναντι σε ανταγωνιστές και μη... Οι τριβές είναι συνεχείς και συχνά μεταφέρονται από το στενό σχολικό περιβάλλον στον κοινωνικό στίβο, χωρίς να είναι πλέον απόλυτα ελεγχόμενες, τόσο από την πλευρά της οικογένειας, όσο και των ίδιων των εκπαιδευτικών φορέων. Δεν είναι, λοιπόν, αναγκαίο, να καταστεί κατανοητό από το σύνολο των μελών της Κοινωνίας, ότι η αδιαφορία, τα λάθη και οι παραλείψεις στα αίτια πρόκλησης του φαινομένου της σχολικής βίας, επιδρούν πολλαπλάσια και πιο ισχυρά στα ευρύτερα κοινωνικά σύνολα;

ΜΕΤΑΒΑΣΗ

Η άσκηση βίας, φίλες και φίλοι, λεκτικής ή σωματικής, συνιστά ενδεχομένως μέσο εκτόνωσης και αντεκδίκησης για τον θύτη. Ωστόσο, δεν αντιμετωπίζει το πρόβλημα στη ρίζα. Οξύνει τις αντιθέσεις, ενισχύει την ανηθικότητα, καταλύει την κοινωνική δικαιοσύνη αφήνοντας περιθώρια ανάπτυξης στα ζώδια ένστικτα. Η ψυχολογία του θύματος καταρρακώνεται, καθώς βιώνει το φόβο και την ανασφάλεια. Προβάλλει, λοιπόν, αδήριτη η ανάγκη να αντιληφθούμε όλοι, μα πρωτίστως οι φορείς αγωγής και κοινωνικοποίησης ότι δεν πρέπει να επιβάλλεται κανείς με τη βία αλλά με την πειθώ, το ζωντανό παράδειγμα, το διάλογο.

ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ 2: ΤΡΟΠΟΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΨΕΥΤΟΠΑΛΙΚΑΡΙΣΜΟΥ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ.

	ΑΠΟ 22/04/2019 ΕΩΣ 04/05/2019
	2^η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Οικογένεια.

Η οικογένεια, ως ο πρωταρχικός παράγοντας ανατροφής και παιδείας έχει αναβαθμισμένο ρόλο σε ένα τέτοιο καίριο πρόβλημα. Προηγείται, λόγω ουσιαστικότερης, συχνότερης και πρωιμότερης επαφής με το παιδί ή τον έφηβο και της συναισθηματικής θωράκισης που παρέχει στο παιδί από τα πρώτα στάδια της ζωής του. Πιο συγκεκριμένα, η οικογένεια μπορεί:

Με το διάλογο και τη συζήτηση να δημιουργήσει σχέσεις εμπιστοσύνης με τα παιδιά, ώστε να είναι έτοιμη να «αφουγκραστεί» αλλά και να μπορούν τα παιδιά να εκμυστηρευτούν πιθανά προβλήματα

Να ενδυναμώνει ηθικά και πνευματικά τα μέλη της ώστε να αποφεύγουν τη βία ως μέσο επίλυσης διαφορών αλλά και από την άλλη να αισθάνονται αυτοπεποίθηση και να μην υποκύπτουν συναισθηματικά σε απειλές και πειράγματα.

Να προσφέρει κατανόηση και στήριξη στα προβλήματα των παιδιών, να μην τα υποτιμά και να μην τα υποβαθμίζει.

Να τα βοηθά να επιλύουν τις διαφορές τους μόνα τους αλλά όταν αυτό δεν είναι εφικτό να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες ώστε να λειτουργήσουν «πυροσβεστικά» και όχι υπερασπιζόμενοι μόνο τα παιδιά τους.

Συνεργασία με τη σχολική μονάδα και τους γονείς των υπολοίπων παιδιών σε μόνιμη βάση, τόσο με τους συλλόγους γονέων και κηδεμόνων όσο και με διαπροσωπικές επαφές.

Σχολείο.

Το σχολείο, ως ο κατεξοχήν παράγοντας μάθησης και διαπαιδαγώγησης οφείλει να αναλάβει δράση και να μην επιδεικνύει στάση στρουθοκαμηλισμού και αδιαφορίας.

Εξατομικευμένη προσέγγιση του κάθε μαθητή μπορεί να έχει ευρεία εποπτεία της συμπεριφοράς και της συναισθηματικής ωρίμανσης των μαθητών, να επιλύει διαφορές και να προλαβαίνει συγκρούσεις.

Ανθρωπιστική παιδεία αξίες, ηθικά ερείσματα και κίνητρα ουσιαστικής συνεργασίας και συνύπαρξης.

	ΑΠΟ 22/04/2019 ΕΩΣ 04/05/2019
	2^η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν, μέσα από τη διαλλακτική και όχι αυταρχική συμπεριφορά τους, να γίνουν φωτεινά παραδείγματα σεβασμού στο συνάνθρωπο και αποδοχής του διαφορετικού. – Ισοτιμία στην τάξη και συμμετοχή όλων στη διαδικασία μάθησης.

Διάλειμμα: Με προσοχή και διακριτικότητα οι εκπαιδευτικοί έχουν τη δυνατότητα να «ακούν» τον παλμό του προαύλιου και να επεμβαίνουν αν χρειαστεί.

Επάνδρωση σχολικών μονάδων από ειδικούς παιδοψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς, οι οποίοι μπορούν να δέχονται καταγγελίες μαθητών ή να βοηθούν παιδιά που βιώνουν προβλήματα ενδοσχολικής βίας σε συνεργασία με εκπαιδευτικούς αλλά και συμμαθητές τους.

Διοργάνωση εκδηλώσεων και ανοιχτών συζητήσεων, φιλοξενία προσωπικοτήτων και ειδικών επιστημόνων οι οποίοι θα ενημερώνουν τη σχολική κοινότητα για το θέμα της ενδοσχολικής βίας και θα παραθέτουν τις εμπειρίες τους.

M.M.E.

Η επαφή με τα μέσα επικοινωνίας είναι μια διαδικασία που εμφανίζεται από τα πρώτα χρόνια της ζωής του παιδιού και αποτελεί μια διαδικασία με καταλυτική επίδραση, αδιάλειπτη και άμεση. Επομένως η δράση των μέσων επικοινωνίας έχει μεγάλη σημασία ως προς την επίλυση του προβλήματος.

- Οργάνωση εκστρατειών ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης, εκπομπές και αφιερώματα πάνω στο καίριο ζήτημα της ενδοσχολικής βίας.
- Προβολή υγιών προτύπων και η από-ηρωοποίηση των νταήδων και των παραβατικών, ιδιαίτερα σε παιδικά και νεανικά προγράμματα.
- Επαναφορά της εκπαιδευτικής τηλεόρασης στα κρατικά κανάλια με πλήθος εκπομπών νεανικού ενδιαφέροντος με θέματα που αφορούν στους νέους ανθρώπους και στα προβλήματά τους.
- Έλεγχος των παιδικών παιχνιδιών στο διαδίκτυο και αυστηρές προϋποθέσεις από τα κέντρα κοινωνικής δικτύωσης ως προς τη συμμετοχή ανήλικων μελών και την «ηλεκτρονική» τους συμπεριφορά.

	ΑΠΟ 22/04/2019 ΕΩΣ 04/05/2019
	2^η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Φιλικό και συγγενικό περιβάλλον.

Ο στενός κύκλος των μαθητών είναι ένας παράγοντας που επιδρά καταλυτικά στη συμπεριφορά και τη διαμόρφωση του χαρακτήρα του παιδιού ή του εφήβου.

Η συναισθηματική στήριξη και η αλληλοβοήθεια των παιδιών μεταξύ τους αλλά και του συγγενικού περιβάλλοντος

Επιπλέον, οι παρέες μπορούν να δρουν πρώτες πυροσβεστικά και να αποβάλλουν βίαιες συμπεριφορές από τον κύκλο τους.

Τέλος πρέπει να μην περιθωριοποιούν και να παραγκωνίζουν κανένα συμμαθητή τους και να αποδέχονται όλους τους συμμαθητές τους, ακόμα και τους αδύναμους, τους αλλοδαπούς ή τους οικονομικά ασθενείς. Φυσικά η υιοθέτηση μιας τέτοιας συμπεριφοράς είναι πρωτίστως ευθύνη των υπολοίπων φορέων παιδείας.

Χρέος όσων έχουν την ευθύνη της διαπαιδαγώγησης και της ανατροφής των νέων είναι η συνειδητοποίηση της σοβαρότητας του προβλήματος και της ανάγκης για συντονισμένη και ενιαία δράση. Τα παιδιά έχουν προβλήματα για τα οποία για χρόνια αδιαφορούσαμε δίνοντας έμφαση μόνο στα δικά μας, των ενηλίκων. Απλά αγνοούσαμε, μάλλον πως τα σημερινά προβλήματα των παιδιών – πέρα ότι λόγω της ευαισθησίας τους είναι οξύτατα στο δικό τους κόσμο – είναι τα προβλήματα της αυριανής κοινωνίας μας. Αυτό που όλοι οι φορείς απαιτείται να κάνουν είναι να ωθήσουν τα παιδιά να μιλούν για τα προβλήματά τους και να μην τα κρατούν μέσα τους. Το παν είναι η εξωτερίκευση και η αίσθηση ότι κανείς δεν είναι μόνος.